

מנהלים יקרים!

פרשתנו בה מופיע מעמד מתן תורה בהר סיני נקראת על שם יתרו.

רש"י בתחילת הפרשה כותב (פרק יח פסוק א): "יתרו - שבע שמות נקראו לו... יתר, על שם שיתר פרשה אחת בתורה (להלן פסוק כא) ואתה תחזה". פרשת "ואתה תחזה" היא עצת יתרו למנות שופטים שיסייעו למשה בניהול מערכת המשפט בניגוד למצב שקדם למינוים בו משה היה הדיין היחידי, שכל הפניות נידונו בפניו. יתרו טען (שם פסוק יח): "נָבַל תִּבְלַל ... לֹא-תוּכַל עֲשֹׂהוּ לְבַדְךָ", לא תוכל לעמוד בעומסים והלחצים של הנהגת העם לבדך. לכן יתרו הציע (פסוק כא - כב): "וְאַתָּה תַּחְזֶה מִכָּל-הָעָם אַנְשֵׁי-חַיִל ... וְשִׁפְטוּ אֶת-הָעָם בְּכָל-עֵת ... וְהָקַל מֵעַלְיָךְ וְנִשְׂאוּ אֶתְךָ".

הלשון "שיתר פרשה" צריכה ביאור, שהרי אם אמנם עצה זו נצרכת- היא אינה יתור וראוי לכנותה תוספת, ואם אכן היא מיותרת למה נכתבה?! ה"שפת אמת" (ליקוטים) מבאר שבאמת היה עדיף וראוי שישמעו את דבר ה' מפי משה (שם טז) "וְהוֹדַעְתִּי אֶת-חֻקֵי הָאֱלֹהִים וְאֶת-תּוֹרֹתָיו", משה ממשיך את מדרגת מתן תורה ומביא את דבר ה' אל העם. אך העם לא זכו להישאר במדרגה גבוהה זו, ולפי מדרגתם אותה איבחו יתרו, הינם זקוקים למתווכים שיורו וידריכו אותם לפי הבנתם.

לאור זאת ניתן לומר שאכן יתרו הותיר פרשה בתורה. היה ראוי שלא תכתב ולא יהיה בה צורך. היה ראוי שמשה בעצמו יוריד את התורה אל העם אשר ישמעו כל דבר ישירות מהמקור. אבל בפועל כיון שבמציאות עם ישראל ירדו ממדרגתם, הם צריכים את המתווכים, אנשי חיל, אשר יוכלו להסביר את הדברים ולהנגישם אל העם. במצב הנתון הזה הפרשה אכן נצרכת וחיונית ואינה מיותרת אלא היא תוספת חשובה. זו הדרך הטובה שבה יזכו להבין את התורה ולהפנימה מתוך שיתיישבו הדברים על ליבם כראוי.

הודות ליתרו שיעץ להוסיף שופטים, אשר באו לסייע למשה, זכה העם שפסקי הדין יובנו ויתקבלו על ליבם. יתרו חידש שיש לדאוג לכך שדבר ה' יובן לפי יכולת הקליטה של השומעים. מחנך דגול אינו רק הבקי בחומר ושולט בו היטב אלא הוא נדרש להוריד את הדברים לרמת השטח כך שהתלמידים יבינו לפי שכלם ויכולותיהם.

המציאות של למידה מרחוק לה אנו נזקקים בקורונה היא לכאורה מיותרת ואינה רצויה. לימוד "נורמלי" הוא במפגש בלתי אמצעי בין המורה

לתלמיד פנים אל פנים. אך בפועל מתוך ההכרח של הבידודים וההרחקות הנדרשות, יצירת מסגרת המאפשרת המשך לימודים גם במצב הנתון, היא פרשה שנוספה ונתחדשה בדרכי ההוראה, והיא נצרכת וראויה להיכתב, זכינו ללמוד דרככם אנשי החינוך כי מתוך האתגרים התגלו כוחות גדולים, חידושים ומענים ברוח התקופה ובזכותכם "יתרתם" פרק נוסף בדרכי הוראה למידה בעת הזאת.

נתפלל כי נזכה לעשות את המיטב כעת במציאות המורכבת ולשוב במהרה ללימוד מסודר בבתי הספר מתוך בריאות טובה.

שבת שלום ומבורך

שושנה נגר